

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO ĐỀ THI THAM KHẢO	KỲ THI TỐT NGHIỆP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM 2023 BÀI THI MÔN NGỮ VĂN <i>Thời gian làm bài: 90 phút</i>
--	--

1. ĐỀ THI MINH HỌA TỐT NGHIỆP THPT MÔN GDCD NĂM 2023

I. ĐỌC HIỂU (3 điểm)

Đọc đoạn trích:

chính mẹ đẻ anh hùng và truyền thuyết

từ túp lều lợp lá lợp tranh

cắt cuống nhau bằng lưỡi liềm

bàn chân thô quanh năm bùn lấm

chưa một lần ướm qua sử sách

tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ

dù uống nước đâu lòng vẫn nhớ nguồn

thương từ cái kiến con ong

tím ruột bầm gan thù bọn ác

(1) Câu thơ của Nguyễn Du.

dân tộc tôi khi đứng dậy làm người

là đứng theo dáng mẹ

"đòn gánh tre chín dạn hai vai" (1)

mùa hạ gió Lào quăng quật

mùa đông sắt se gió bắc

dân tộc tôi khi đứng dậy làm người

mồ hôi vã một trời sao trên đất

trời sao lặn hóa thành muôn mạch nước

chảy âm thầm chảy dọc thời gian

(Trích *Những người đi tới biển*, Thanh Thảo, NXB Quân đội Nhân dân, 2004, tr. 53-54)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích.

Câu 2. Chỉ ra những từ ngữ diễn tả đời sống nghèo khó, vất vả của người mẹ trong đoạn thơ: *chính mẹ đẻ anh hùng và truyền thuyết từ túp lều lợp lá lợp tranh cắt cuống nhau bằng lưỡi liềm bàn chân thô quanh năm bùn lấm chưa một lần ướm qua sử sách*

Câu 3. Nêu nội dung của hai dòng thơ:

*tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ
dù uống nước đâu lòng vẫn nhớ nguồn*

Câu 4. Nhận xét về hình ảnh dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đoạn trích.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống.

Câu 2 (5,0 điểm)

Trong *Việt Bắc*, nhà thơ Tố Hữu viết:

Ta về, mình có nhớ ta
Ta về, ta nhớ những hoa cùng người.
Rừng xanh hoa chuối đỏ tươi
Đèo cao nắng ánh dao gài thắt lưng.
Ngày xuân mơ nở trắng rừng
Nhớ người đan nón chuốt từng sợi giang.
Ve kêu rừng phách đổ vàng
Nhớ cô em gái hái măng một mình
Rừng thu trăng rọi hòa bình
Nhớ ai tiếng hát ân tình thủy chung.

(Ngữ văn 12, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr. 111)

Anh/Chị hãy phân tích đoạn trích trên; từ đó, nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

2. ĐÁP ÁN

Phần	Câu	Nội dung
I		ĐỌC HIỂU
	1	Thể thơ của đoạn trích: Thể thơ tự do
	2	Những từ ngữ diễn tả đời sống nghèo khó, vất vả của người mẹ trong đoạn " thơ: "túp lều lợp lá lợp tranh", "lưỡi liềm", "bàn chân thô", "bùn lầy". ")
	3	Nội dung của hai dòng thơ: "tập con bước vịn vào ca dao tục ngữ/dù uống " nước đầu lòng vẫn nhớ nguồn" là sự nuôi nấng, dưỡng dục của mẹ đều gắn liền với những bài học về sự biết ơn và những đạo lý truyền thống của dân tộc, gắn liền với đời sống của nhân dân lao động - những điều đã làm nên con người anh hùng của lịch sử sau này.
	4	Nhận xét về hình ảnh dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đoạn trích: Sự trưởng thành, lớn mạnh của dân tộc gắn liền với hình ảnh, vẻ đẹp của người mẹ - tảo tần, vất vả, mạnh mẽ và bền bỉ vượt qua những khó khăn. Dân tộc vừa mang những gian khó, đau thương để trưởng thành, vừa toát lên từ đó vẻ đẹp ngời sáng, vẻ đẹp của sự hóa thân của muôn vàn nhân dân để tạo nên đất nước trường tồn.
II		LÀM VĂN
	1	Viết đoạn văn về sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống
		a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành. ")
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận

1. c. Triển khai vấn đề nghị luận

Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ sức mạnh của tinh thần vượt khó trong cuộc sống. Có thể theo hướng:

- Trong cuộc sống, con người sẽ đối diện với nhiều khó khăn và thử thách, nhưng khi vượt qua được thì chúng ta sẽ có sức mạnh thể chất và tinh thần.
- Biểu hiện của vượt khó: dũng cảm đối diện, không lùi bước khi gặp thử thách, dám đối mặt và rút ra bài học từ những thất bại.
- Tinh thần vượt khó giúp con người đối chọi với khó khăn, không ngại thất bại, đồng thời thêm sức mạnh để vượt qua thử thách của cuộc sống một cách dễ dàng hơn.

Thí sinh cần bổ sung thêm một vài dẫn chứng, liên hệ với bản thân để bài viết thêm thuyết phục và hấp dẫn.

d. Chính tả, ngữ pháp: Bảo đảm chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.

e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.

2. Phân tích đoạn trích trong bài Việt Bắc của Tố Hữu; từ đó nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận:

- Mở bài giới thiệu được vấn đề.
- Thân bài triển khai được vấn đề.
- Kết bài khái quát được vấn đề.
- Xác định đúng vấn đề nghị luận: Lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích.

2. Triển khai vấn đề nghị luận

Thí sinh có thể triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:

- Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm và vấn đề cần nghị luận
- Nội dung phần thân bài:
 - Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm
 - Phân tích đoạn trích
 - Luận điểm 1: Nỗi nhớ con người và thiên nhiên Việt Bắc là cảm xúc chủ đạo cho toàn bộ đoạn thơ. (Phân tích 2 câu thơ đầu)
 - Luận điểm 2: Bức tranh thiên nhiên - con người Việt Bắc được thể hiện trong hoài niệm của người đi (Phân tích 8 câu thơ sau)
 - Thiên nhiên bốn mùa tươi đẹp, yên bình, đầy sức sống.
 - Con người chăm chỉ lao động, ân tình, thủy chung.
 - Nhận xét về nghệ thuật: Trong âm hưởng chung của thể thơ lục bát với ngôn từ gần gũi, nhịp điệu dịu dàng, bao trùm cả đoạn thơ là tình cảm nhớ thương tha thiết của người đi dành cho người ở lại và cho không gian núi rừng Việt Bắc.
 - Nhận xét về lẽ sống ân nghĩa được thể hiện trong đoạn trích: Cảm xúc thương nhớ và lòng biết ơn với mảnh đất và con người Việt Bắc được thể hiện rõ ràng trong đoạn trích. Đó là lòng biết ơn đối với những người dân "ân tình thủy chung" đã bao bọc, chở che, hỗ trợ cho bộ đội từ những ngày tháng chiến đấu gian khổ cho đến khi giành được hòa bình. Lẽ sống ân nghĩa ấy thể hiện ở tình quân dân cá nước.
- **Chính tả, ngữ pháp:** Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.
- **Sáng tạo:** Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn*.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học** và **Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.